

Rozwój mowy dzieci w pierwszym okresie wieku przedszkolnego

24 lipca 2018

[dzisiaj fragment kolejnej **pracy magisterskiej**]

Rozwój mowy dzieci to w pierwszym okresie wieku przedszkolnego, wychowanych w sprzyjających warunkach środowiskowych mają już opanowane podstawy systemu języka ojczystego i to zarówno ze strony leksykalnej, jak i też gramatycznej. Stwarzanie w okresie przedszkolnym odpowiednich sytuacji sprzyja bowiem rozwojowi myślenia i percepcji. Myślenie wspomaga działanie i skłania przedszkolaka do budowania wypowiedzi. Działanie umożliwia natomiast dokonywanie różnych operacji myślowych, które uzewnętrzniają się w mowie. Wraz z wiekiem myślenie zaczyna się w coraz większym stopniu włączać w mowę. I tak w początkowym okresie przedszkolnym mowa ma przede wszystkim charakter sytuacyjny i synpraktyczny, w końcowym okresie dziecko poszerza swój słownik i w wieku 6 – 7 lat posługuje się już mową potoczną, zależną i niezależną. Porozumiewa się z innymi ludźmi, przekazując im za pomocą języka swe myśli, pragnienia, żądania, emocje i uczucia. Mowa pod koniec wieku przedszkolnego staje się mową kontekstową – związaną, ścisłą.

Rozwój mowy, rozumianej jako sposób kontaktowania się i jako środek umożliwiający rozumienie mowy innych ludzi, stanowi centralną nić rozwoju dziecka i w istotny sposób zmienia charakter stosunków dziecka z otoczeniem (L. Wygotski 1995, s. 30).

Uczenie się mowy i opanowanie struktur gramatycznych języka to proces bardzo złożony, ale jest on doskonałym środkiem przekazu informacji i równocześnie umożliwia mu zdobywanie

wiedzy.

1. Brzezińska i M. Stasiakiewicz zwróciły uwagę na następujące kierunki opanowania języka przez dziecko:

- bawienie się dźwiękami mowy, wymyślanie różnych połączeń fonemów (w zakresie systemu fonologicznego),
- tworzenie zakończeń wyrazów nie znanych dziecku na wzór wyrazów znanych (system morfologiczny),
- tworzenie nowych wyrazów, neologizmów (system słownikowy),
- tworzenie zdań o niekonwencjonalnej budowie, ważnych dla dzieci (A. Brzezińska, H. Stasiakiewicz 1980, s.49)

Wzbogacanie języka i rozszerzenie słownictwa pozwala dziecku w wieku przedszkolnym na poznanie otaczającej rzeczywistości oraz ułatwia konstruowanie coraz trudniejszych struktur językowych, co stymuluje naukę czytania.

Rozwój emocjonalny dziecka w tym wieku cechuje duża impulsywność, a jednocześnie chwiejność równowagi. Tę zmienność i nietrwałość uczuć dziecięcych nazywamy labilnością uczuciową. Dziecko postrzega i ocenia świat najczęściej przez pryzmat własnych potrzeb i zainteresowań, jest bowiem, egocentryczne. Dopiero w miarę nawiązywania coraz szerszych kontaktów społecznych zaczyna dostrzegać potrzeby innych oraz liczyć się ze zdaniem innych osób. Obserwuje się dominację przeżyć emocjonalnych dziecko nie potrafi jeszcze tłumić oraz opanowywać własnych emocji i uczuć. Dopiero pod koniec okresu przedszkolnego w powiązaniu z rozwojem mowy dziecko potrafi lepiej opanować je, bardziej świadomie, uzewnętrzniając to w swoich reakcjach werbalnych i niewerbalnych.

I tak w ciągu zaledwie kilku lat okresu przedszkolnego obserwujemy jak „mały człowiek” zmienia się, a wszystkie te zmiany i przekształcenia stanowią sens i istotę procesu rozwoju. Procesu, który doprowadza do osiągnięcia przez człowieka pełni dojrzałości psychicznej.

Obecnie definiuje się rozwój psychiczny jako dynamiczny proces doprowadzający do zmian ilościowych i jakościowych we wszystkich funkcjach i czynnościach psychicznych. Zmiany ilościowe polegają na wzbogacaniu wiedzy o świecie, narastaniu sprawności i umiejętności oraz poszerzaniu się zakresu emocji i potrzeb. Zmiany jakościowe zaś to przekształcenia funkcji psychicznych. Na tej zasadzie powstają nowe motywacje, emocje, postawy, czy wreszcie zainteresowania dziecka.

Zainteresowania dziecka zależą od jego wieku, a także od właściwości indywidualnych. Często łączą się one z uzdolnieniami. W budzeniu i rozwijaniu zainteresowań dzieci, zwłaszcza młodszych, dużą rolę odgrywa jego otoczenie. Zainteresowania odgrywają również rolę w rozwoju psychicznym. Dzięki nim wzbogaca się zasób wiadomości i umiejętności dziecka. Doskonalą się funkcje i procesy psychiczne, wzrasta sprawność fizyczna.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.